

Notat til Folketingets Kulturudvalg i forbindelse med foretræde d. 2/12-2020. Kristoffer Jensen, direktør, ph.d., Industrimuseet i Horsens

Industrimuseet vil påvirke fortællingen om Danmark

Industrimuseet blev etableret i 1977 som en selvejende institution skabt af fabrikanter, fagbevægelse og ildsjæle i Horsens. Baggrunden var utilfredshed med det eksisterende museumslandskab, hvor der blev fortalt danmarkshistorie med stor overvægt på konger, herremænd, landbrug og borgerskab. Nu skulle industrielle iværksættere, arbejdere, den nære fortid og industribyen på museum.

I 1984 blev Industrimuseet statsanerkendt med opgaven at dokumentere og formidle historien om den danske industrialisering med udgangspunkt i Vejle Amt.

Industrimuseet har siden statsanerkendelsen fået et statstilskud svarende til laveste niveau for statsanerkendte museer i Danmark (i 2019 1,2 mio. kr. jf. regnskabstallene nedenfor). Med dette notat vil vi gerne lægge op til en politisk drøftelse af statstilskuddets størrelse, som vi mener bør være højere helst permanent men alternativt som en særbevilling på finansloven en årrække.

Motivation

Efter et mellemspill i 1990'erne og 00'erne er troen på betydningen af en stærk dansk produktionssektor vendt tilbage. Corona-krisen ser ud til endegyldigt at blæse de sidste rester af den rabiate videnssamfundsløge væk, som trivedes så stærkt omkring årtusindeskiftet. Ifølge den skulle Danmark i en globaliseret verden karikeret sagt alene satse på (universitets-) uddannelser, produktudvikling og kreative erhverv. Glemte blev det for en stund, at produktudvikling hænger snævert sammen med produktionskompetencer, og at kreativitet også er en forudsætning i håndværk og industri.

Danmarks velstand og evne til at levere grøn omstilling vil også i de kommende år afhænge af, at der findes innovative industrivirksomheder i landet. Det kræver kvalificeret arbejdskraft og dermed, at de unge og deres forældre har industrien på deres radar. Det har de kun, hvis de er bevidste om, hvilken rolle industrien på godt og ondt historisk har spillet i Danmark og hvilken betydning, den fortsat har.

I både folkeskoler og på ungdomsuddannelser undervises i, hvordan industrien forandrede Danmark i 1800-tallet. Hvilken rolle industrien er fortsat med at spille for Danmark også efter 1970'ernes oliekrise og 1990'ernes forstærkede globaliseringstendenser fortælles der meget mindre om. Også når industriens historie formidles på de danske museer, præsenteres industrisamfundet mere som en afsluttet epoke end som den rygsøjle, der er en fortsat forudsætning for velfærdsstaten.

Fakta om Industrimuseet

- Industrimuseet er beliggende i smukke, historiske bygninger (det gamle elværk og det gamle gasværk) nær havnen i Horsens i hjertet af nutidens produktionsdanmark.
- Industrimuseet er det eneste museum i Danmark, som binder bro mellem teknologihistorien, dagliglivet og industrihistorien. Museet viser med andre ord, hvordan industrisamfundet og velfærdsstaten er hinandens forudsætninger. Det gør stedet unikt ikke mindst i forhold til at klæde nutidens børn og unge og dermed fremtidens arbejdskraft på i forhold til betydningen af tekniske og industrirettede uddannelser.
- I 15 år har museet forsket i tæt samarbejde med Syddansk Universitet. I dag sker det inden for rammerne af det fælles forskningscenter, Center for Maritim- og Erhvervshistorie. Museets medarbejdere har gennem forskningsarbejdet etableret sig som førende eksperter på hele Danmarks industrihistorie. Aktuelt har museet projektledelsen på et fælles forsknings- og

Notat til Folketingets Kulturudvalg i forbindelse med foretræde d. 2/12-2020. Kristoffer Jensen, direktør, ph.d., Industrimuseet i Horsens

formidlingsprojekt om industrien i det 21. århundrede, hvor robotklyngen omkring Odense indgår som det bærende eksempel.

- Med udgangspunkt i museets rødder og den faglige ekspertise på museet, forespurgte Nationalmuseet i 2018, om vi ville videreføre deres satsning på industrisamfundets historie, Brede Værk, så de selv kunne koncentrere kræfterne om andre aspekter af danmarkshistorien.
- Med udgangspunkt i Nationalmuseets henvendelse har vi udviklet en helhedsplan for opdatering af vores museum. Private fonde har set perspektivet i planerne og finansieret første etape af helhedsplanen og dermed muliggjort integrationen af udstillinger fra Brede Værk. Anden etape består i opførelse af en ny bygning, hvori der baseret på museets forskningsaktivitet og tæt samarbejde med industrivirksomheder skal fortælles om, hvordan Danmark modsat manges forudsigelser er fortsat med at udvikle sig som industrisamfund helt op i nutiden. Fundraisingen til anden etape er indledt.
- Fornyelsen af museet skal ske med respekt for museets DNA. Vi har meget aktive frivillighedsgrupper og en folkelig stemning, der tiltaler et publikum hvoraf mange ellers ikke er vante brugere af museumsverdenens tilbud.
- Vi har indgået partnerskaber med lokale uddannelsesinstitutioner for sammen med dem at stimulere børn og unges interesse for STEM-kompetencer. Horsensområdet rummer en stolt tradition for håndværk og produktionskompetencer, som fortjener at blive talt mere op som et forbillede for hele Danmark.
- Industrimuseet havde i 2017 et samlet besøgstal på 38.689, hvoraf 11.564 var betalende. I 2018 var de tilsvarende tal 40.109 og 12.210. I 2019 35.876 og 10.112. I takt med museets fornyelse er det naturligtvis ambitionen, at disse tal skal stige.

Private fonde er gået foran. Nu har vi brug for, at det offentlige bakker op og løfter driftsbevillingerne til museet fra minimumssatserne beregnet på rent lokalhistoriske museer. Bevillingerne bør afspejle den rolle, vi spiller i det nationale museumsbillede, og den betydning, det har for hele Danmarks fremtid, at industrien skrives stærkere ind i vores fælles forståelse af, hvad Danmarks velstand hviler på.

Museet vil i samarbejde med private fonde kunne skabe store resultater, hvis de offentlige driftsbevillinger løftes med 2 mio. kr. årligt.

SPECIFIKATIONER TIL REGNSKABET

	2019 kr.	2018 tkr.
90 Tilskud fra kommuner		
Ordinært driftstilskud, Horsens Kommune	1.826.724	1.805.964
Tilskud til arbejdslederløn, Horsens Kommune	90.000	90.000
Tilskud fra kommuner, ordinært i alt	<u>1.916.724</u>	<u>1.895.964</u>
Tilskud Horsens Kommune, 5. kl. projekt	800.000	800.000
Tilskud, særlige sygdomsbetingede stillinger	400.377	428.803
Tilskud fra kommuner, ekstraordinært	<u>1.200.377</u>	<u>1.228.803</u>
Tilskud kommuner i alt	<u>3.117.101</u>	<u>3.124.767</u>
92 Ikke offentlige tilskud		
Hans Engell Friis Fonden	0	100.000
VKR Holding A/S	914.444	0
Smedemesterforeningen Seniorklub	0	50.000
Aarhus Fonden	0	15.000
Velux Fonden	685.000	1.625.000
Inseo	205.640	0
Agustinus Fonden	1.000.000	0
Arv Niels Bjerre	0	219.455
Sponsorer:		
Axel Schur Fond	100.000	
Organisation for erhvervslivet, DI	100.000	
VIA, Horsens	25.000	
Ikke offentlige tilskud i alt	<u>3.030.084</u>	<u>2.134.455</u>
96 Statstilskud		
Ordinært driftstilskud		
Ordinært driftstilskud	1.215.563	1.224.893
Ordinært driftstilskud fra stat i alt	<u>1.215.563</u>	<u>1.224.893</u>
Tilskud, særlige sygdomsbetingede Stillinger	303.521	259.284
Driftstilskud fra staten i alt	<u>1.519.084</u>	<u>1.484.177</u>
97 Tilskud fra stat, ekstraordinært		
Aksom slutrate	172.806	1.266.050
Projekttilskud fra staten ialt	<u>172.806</u>	<u>1.266.050</u>